ב"ה | גיליון **764**
ערב שבת קודש
פרשת **וילך** תשפ"ו

| | | |
|---|---|---|
| ** * | | |
| 19:06 | 17:50 | י-ם |
| 19:09 | 18:09 | ת"א |
| 19:06 | 18:01 | חיפה |
| 19:07 | 18:11 | ב"ש |

# אוצר הנפש

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי **הרב יצחק גינזבורג** שליט"א

## אוצר הפרשה

### נצבים – וילך – האזינו

כפתיחה לשירת האזינו, אומר משה רבינו לישראל דברים קשים: **"כִּי יָדַעְתִּי אַחֲרֵי מוֹתִי כִּי הַשְׁחֵת תַּשְׁחִתוּן וְסַרְתֶּם מִן הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶתְכֶם וְקָרָאת אֶתְכֶם הָרָעָה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים כִּי תַעֲשׂוּ אֶת הָרַע בְּעֵינֵי ה' לְהַכְעִיסוֹ בְּמַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם".**

בסוף פרשת נצבים נאמר "ובחרת בחיים", הבחירה תמיד בידינו, כמו שמודגש בכל פרשת נצבים שעלינו לשמור את הברית ולעשות תשובה, "כי קרוב אליך הדבר מאד". והנה פרשת וילך הולכת לכאורה בכיוון הפוך. ה' אומר למשה **"הִנְּךָ שֹׁכֵב עִם אֲבֹתֶיךָ וְקָם הָעָם הַזֶּה וְזָנָה אַחֲרֵי אֱלֹהֵי נֵכַר הָאָרֶץ... וַעֲזָבַנִי וְהֵפֵר אֶת בְּרִיתִי... וְחָרָה אַפִּי בוֹ בַיּוֹם הַהוּא"**, וכן משה אומר לישראל: אני יודע שתחטאו. נראה שאין בחירה חופשית, גלוי וידוע שנהיה חוטאים. זו באמת הרגשתו של האדם שנפל בחטא, יאוש מאפשרות של תיקון – הרי היה ברור שאחטא, אי אפשר לשנות את זה...

כדי לתת תקוה לחוטאים, צריך להתחבר למקום מאד גבוה. נכון שלפי ידיעת ה' אתה היית אמור לחטוא, אבל עליך להתעלם מזה, להתעלות למעלה מזה – להתקשר לא אל ידיעת ה' אלא לרצון ה'. ה' רוצה שתהיה צדיק ולא תחטא, ואם תתחזק בהכרה הזו תצליח לשבור את מעגל-הקסם של החטא. זו המטרה של שירת האזינו, המעלה אותנו למקום גבוה מאד, ומעניקה לנו כוח של בחירה מנצחת שמחברת אותנו לרצון ה' וגוברת על כל החשבונות.

(מתוך "עמודיה שבעה")

## אוצר האמרה

### המתקת הדינים על ידי חב"ד

נלמד ווארט מ**הסבא משפולי שההילולא שלו חלה ב- ו' תשרי, שקשור ליום כיפור וגם למוצאי יום כיפור – לעבודה שלנו עכשיו, במשך ימי החרף במיוחד.**

**אחד ממושגי היסוד של הקבלה הוא המושג פר דינים. העבודה שלנו היא להמתיק את הדינים.**

בתוב בפרקים האחרונים של תהלים – שגם אמרנו אחרי נעילה, לפי המנהג מהבעל שם טוב – **"הנתן שלג כצמר כפור כאפר יפזר".**

מה הווארט של השפאלער זיידע? ווארט מאד יפה: בשלש המלים "כפור כאפר יפזר" רואים משחק מלים על אותיות **פר – "כפור" הוא כו-פר, "כאפר" הוא כא-פר ו"יפזר" הוא יז-פר. כו, כא ו-יז (טוב) הם שלשה שמות של ה' – שמות עצמיים, המורכבים רק מאותיות אהו"י – הוי', אהיה ו-אהוה. הוא אומר שכל המתקת ה-פר דינים, עיקר מה שקורה ביום כיפור, היא על ידי מוחין חב"ד.**

> המתקת הדינים – המסת הצמצום – היא התפקיד של חב"ד בעצם

**כזה ווארט לא מתאים לחב"ד ממש, כי כולו רמז, אבל זהו ווארט שכולו אומר חב"ד. מה הם חב"ד? שם הוי' הוא חכמה ("הוי' בחכמה"), שם אהיה הוא בינה ושם אהוה דעת – בדיוק לפי הסדר, כו-פר כא-פר יז-פר.**

**מהם דינים? הגבלות. כל הגבלה, צמצום, היא דין. הווארט הוא שהמתקת הדינים – המסת הצמצום – היא התפקיד של חב"ד בעצם, מה שנקרא מוחין בעצם. אם רוצים להסביר למישהו את מהות חב"ד, מה אמורה להיות חסידות חב"ד – זו הנקודה. כתוב שלעתיד לבוא החב"ד יהיו מתוקנים, נירש לא רק את ארצות שבעה עממים, שכנגד המדות, אלא גם את הקיני-קנזי-קדמוני שכנגד חב"ד. זהו החידוש.**

(מוצאי יום כיפור תשפ"ב)

## אוצר הפתגם

העון הוא בעיקר במחשבה, על שהתנתקתי במחשבה מהמקור שלי.
(מוצאי כ"ה אלול פ"ד)

החטא הוא פגם בציות והעון הוא פגם בדבקות, אבל הפשע הוא פגם בהתייחסות.
(מוצאי כ"ה אלול פ"ד)

ביום כיפור אנחנו מתייאשים מכל עניני העולם, מתנקים מכל החמדות – מפתח לתיקון וכפרה על כל החטאים.
(שבת תשובה פ"ד)

יו"ל ע"י תלמידי הרב גינזבורג. להצטרפות לתפוצת שיעורי הרב: דוא"ל: itielgi@gmail.com וואטסאפ: 050-7951105

# אוצר התבונה

## השגחה על צדיקים, בינונים ורשעים (חלק ב')

אצל הבינונים ההשגחה הפרטית מתבטאת בסגנון אחר. היא בעצם מה שר' אשר פריינד זצ"ל קורא 'סיבות'. הבינוני הוא אחד שיש בתוכו מלחמה קבועה בין היצרים, והוא מצד עצמו לא יכול לנצח את היצר. "בכל יום יצרו של אדם מתגבר עליו להחטיאו ואלמלא ה' עוזרו אין יכול לו". אך באמת, אם רק פוקחים את העינים, רואים שה' כל פעם שולח 'סבה' להציל את האדם מהחטא או לעודד אותו לקיים מצוה.

הבינונים תלויים ועומדים מראש השנה ועד יום כיפור, הם צריכים לעשות תשובה. אבל איך הבינוני א יכול להגיד לה' שלא יחטא יותר? הוא הרי יודע שהיצר מתגבר עליו ואין לו כח לנצח אותו. ה' שואל אותו – האם לא תחטא יותר? הוא לא יכול להגיד כן. הוא אומר לה' – האם אני רוצה? ודאי, מצד הנפש האלקית שבי, היצר הטוב שלי, שאני לא רוצה לחטוא, אני מאחל לעצמי, "הלואי בינוני". אבל אצליח לא לחטוא רק אם אתה תעזור לי. האדם צריך להרגיש את השפלות שלו, את היותו עלול לחטא – הוא מסתכל בראי ורואה את "יסוד הרע" שלו (בלשון ר' אשר) – ולעשות את השפלות כלי לרחמי שמים, רחמי ה' שרק הם יכולים להציל אותו מרדת שחת, ר"ל.

> כל נסיבות חייו של הבינוני, כל דיבור של ה' אליו בהשגחה פרטית, בעצם אומר לו – תתחזק, תחזיק מעמד

כל נסיבות חייו של הבינוני, כל דיבור של ה' אליו בהשגחה פרטית, בעצם אומר לו – תתחזק, תחזיק מעמד. במובן מסוים, לבינוני הכי קשה – הרשע יכול לעשות תשובה ברגע אחד, להפוך לצדיק; ההשגחה הפרטית על הצדיק היא בולה גילוי אלקות, כמו שנסביר; אבל הבינוני שומע 'תחזיק מעמד' – זהו מאבק לכל החיים, כל רגע אתה כמעט נופל, וה' נותן כל פעם עוד 'סבה', עוד חיזוק, כח להחזיק מעמד עוד רגע אחד...

מה המשמעות של ההשגחה הפרטית על הצדיקים? רשע צריך הכי הרבה השגחה פרטית, כדי להחזיר אותו בתשובה. הבינוני צריך השגחה פרטית כדי לא ליפול, כדי להתחזק. הצדיק לא צריך שום דבר – הכל בסדר אצלו, למה הוא צריך השגחה פרטית? אבל לפי הבעל שם טוב יש השגחה פרטית על כולם – 'אפילו' על צדיקים... מה היא אומרת להם? העבודה של הצדיק היא להיות משפיע לזולת, להיטיב לעולם, לתת עצות טובות. ה'דיבור' של השגחה הפרטית אל הצדיק נותן לו רוח הקדש, שיקול דעת לתת עצות טובות. רש"י מסביר ביחס למעשה המשכן שדעת היא רוח הקדש.

בן אדם יכול להיות גאון גדול, לדעת את כל השלחן ערוך וכל ספרי ההלכה, ועדיין לא לדעת מה ה' רוצה שהוא יעשה. שיקול דעת נבון הוא לדעת מה ה' רוצה שאעשה בפועל, כאן ועכשיו, לשם כך צריך סיעתא דשמיא – "'והוי' עמו' שהלכה כמותו בכל מקום". כאשר משבחים את דוד המלך שהוא תלמיד חכם זה לא מפריע לשאול המלך, גם הוא תלמיד חכם וגם בנו יונתן הוא תלמיד חכם, אבל כשאומרים לו על דוד ש"והוי' עמו", שהוא מכוון את ההלכה, יודע מה ה' רוצה – הוא מקנא, את זה אין לו. גם אחרי כל הגאונות בנגלה, שאדם יודע את כל התורה, צריך השגחה פרטית שתכוון אותו לדעת מה רצון ה', לקבל החלטות ולתת עצות טובות – צריך להיות בטל במציאות לרצון ה'.

העיקר שצריך לזכור, שלשה סוגים של השגחה – השגחה על רשעים, השגחה שקוראת לתשובה; השגחה על בינונים, השגחה של חיזוק; והשגחה על צדיקים, השגחה של רוח הקדש, של שיקול הדעת מתוקן בתכלית. השגחה פרטית כוללת את כל שלשת הספרים – יש התכללות, וכל אחד צריך לכלול את כל המדרגות.

(ראש השנה פ"ה)

# אוצר קצר

## השבת – מעל כל קצבה

כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה חוץ מהוצאות שבת ויום טוב. אדמו"ר הזקן כותב שמלכתחילה לא נותנים שום קצבה – לא שנותנים קצבה כמו כל הימים ואם תוסיף נוסיף לך, אלא שאין קצבה, פתוח לגמרי – כמה שתשקיע נותנים לך. חידוש ששבת היא בלי חשבון לכתחילה. מכאן הגענו לכך ששבת היא כמו בית הבחירה, שקשור בעצם לבחירה – איך שאדם בוחר כך ה' נוהג איתו, הכל תלוי באדם.

(י"ט חשון ע"ה)

# אוצר השו"ת

## איך ממליכים את ה'?

**שאלה:** כיצד ממליכים את ה' בחודש תשרי, האם יש בזה כוונה פשוטה ושווה לכל נפש?

**תשובה:** המלכת ה' עלינו בתשרי מתבצעת בשני קוים: בעשרת ימי תשובה העבודה היא "שמאלו תחת לראשי" – להמליך את ה' על ידי קיום מצות התשובה והוידוי. בימי השמחה (הגלויה, שהרי גם בעשרת ימי תשובה צריך לקיים "עבדו את ה' בשמחה") העבודה היא "וימינו תחבקני" – קבלת המלכות על ידי קיום מצות החג בשמחה רבה.

(מתוך נפלאות ראש השנה פ"ד)

**גמר חתימה טובה לשנה טובה ומתוקה לכל בית ישראל!**

מהדורה עיצוב: דענה אביחיל | 054-6580146